

2012 m. Žemė katastrofos išvengė, bet amžinai sektis negali

Pasirodo, tikimybė, kad visos tos pranašystės apie pasaulio pabaigą 2012 m. išsipildys, buvo kur kas didesnė, negu galvojome. Prieš dvejus metus Saulėje įvykusio galingos žybsnio paskleistas dalelių srautas per Marytės plauką nesukėlė Žemėje tokios

geomagnetinės audros, kuri galėjo nublokšti šiuolaikinę civilizaciją atgal į XVIII amžių, paskelbė JAV nacionalinė aeronautikos ir kosmoso administracija (NASA). Tik nedaugelis žmonių žinojo, koks pavojus buvo iškilęs mūsų planetai. Žemės orbitą 2012 metų liepos 23 dieną kirtęs didelės energijos dalelių srautas buvo galingiausias per pastaruosius 150 metų, sakoma trečiadienį NASA tinklalapyje paskelbtame pranešime. „Jeigu tas išsiveržimas būtų įvykęs bent savaite anksčiau, Žemė būtų atsidūrusi ugnies linijoje“, – sakė Kolorado universiteto atmosferos ir kosmoso fizikos profesorius Danielis Bakeris. Tačiau audros debesis smogė tik kosminės observatorijos palydovui STEREO-A, kuris beveik idealiai pritaikytas matuoti tokio įvykio parametrus, pridūrė NASA. Išanalizavę gautus duomenis, mokslininkai padarė išvadą, kad tas pliūpsnis pagal savo galią prilygo įvykusiam 1859 metais ir sukėlusiam iki šiol didžiausią žinomą geomagnetinę audrą, vadinamą Carringtono įvykiu. Pliūpsnis būtų dvigubai galingesnis, negu 1989 metais įvykusi geomagnetinė audra, sugadinusi elektros tinklus visame Kvebeke. „Mūsų studijos mane įtikino, jog Žemei ir jos gyventojams neįtikėtinau pasisekė, kad 2012 metų žybsnis įvyko būtent tuo, o ne kitu metu“, – sakė D.Bakeris. JAV nacionalinė mokslų akademija nurodė, kad geomagnetinė audra, panaši į įvykusią 1859 metais, šiuolaikinei ekonomikai padarytų daugiau negu du trilijonus dolerių nuostolių, o jos sukeltai žalai pašalinti prireiktų ne vienu metų. Pasak ekspertų, smarkios geomagnetinės audros gali sukelti didelio masto elektros tinklų gedimus, sugadinti šiuolaikinei civilizacijai būtiną infrastruktūrą – pradedant radijo ryšiu ir palydovine navigacija ir baigiant vandentiekium, kuriame naudojami elektriniai siurbliai. Žybsnis Saulės paviršiuje pasiuntė Žemės link galingą rentgeno ir ultravioletinių spindulių pliūpsnį, skriejusį šviesos greičiu. Po kelių valandų pasklido didelės energijos dalelės – elektronai ir protonai, kurie gali įelektrinti palydovus ir sugadinti jų elektronines sistemas. Galiausiai atskriejo Saulės vainiko masės srautai – milijardai tonų įmagnetintos plazmos, kuri atstumą nuo Saulės iki Žemės įveikia maždaug per parą. Silpnesnius tokio tipo srautus dažniausiai nukreipia Žemės magnetinis laukas, tačiau tiesioginis smūgis gali būti niokojamas. Išvengę katastrofos džiaugtis neskubėkime. Fizikas Pete'as Riley, anksčiau šiais metais paskelbęs straipsnį šia tema žurnale „Space Weather“, teigia, kad egzistuoja 12 proc. tikimybė, jog Carringtono įvykiui prilygstanti geomagnetinė superaudra smogs Žemei per ateinančius 10 metų. Jo analizė grindžiama per pastaruosius 50 metų sukauptais duomenimis apie geomagnetines audras. „Iš pradžių pats smarkiai nustebau, kad tikimybė tokia didelė. Tačiau statistika atrodo teisinga, – aiškino P.Riley. – Tai skaičius, priverčiantis atsimerkti.“

Date created: 2014/07/29-